

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobců: **a) Ing. S. H.** a **b) J. H.**, zastoupených JUDr. Milanem Břeněm, advokátem se sídlem nám. Míru 58, Svitavy, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2013, čj. 132673/2013/KUSK, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2014, čj. 45 A 59/2013 – 20,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2014, čj. 45 A 59/2013 - 20, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Městský úřad Kutná Hora, stavební úřad, rozhodnutím ze dne 22. 4. 2013, čj. SÚ-006807/2012/Ne, zastavil řízení o žádosti žalobců o obnovu řízení, ve kterém městský úřad povolil M. R. užívání zpevněné plochy, terénních úprav a oplocení pozemku parc. č. 1963/8 a 1963/9 v katastrálním území Kolín.

2. Žalovaný zamítl odvolání žalobců rozhodnutím ze dne 16. 9. 2013, čj. 132673/2013/KUSK.

II.

3. Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 18. 11. 2013, čj. 5 A 190/2013 – 14, postoupil místně příslušnému

Krajskému soudu v Praze. Krajský soud usnesením ze dne 14. 1. 2014, čj. 45 A 59/2013 – 20, zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku za podání žaloby.

III.

4. Žalobci (stěžovatelé) brojili proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadili pod § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s.

5. Stěžovatelé namítli, že usnesením ze dne 13. 12. 2013, čj. 45 A 59/2013 – 18, krajský soud vyzval k zaplacení soudního poplatku zástupce stěžovatelů. Výzva soudu byla nesprávná, protože povinnost podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, měla být uložena poplatníkovi. Pokud soud uložil povinnost zaplatit soudní poplatek jiné osobě (zástupci stěžovatelů), nevyzval k zaplacení poplatníka. Výzva proto nebyla právně účinná a poplatníkovi nemohla uplynout lhůta k zaplacení poplatku. Toto pochybení soudu zakládá vadu řízení.

6. Zástupce (advokát) je zmocněn pouze k zastupování a výzva k zaplacení soudního poplatku je mu pouze doručována. Ze zástupce však nelze činit poplatníka, který by byl povinen poplatek platit. Zástupce není účastníkem řízení a v průběhu řízení se může změnit.

7. Dále stěžovatelé namítli, že ve výzvě soud uvedl nesprávnou výši soudního poplatku. Podle výzvy měl být zaplacen poplatek ve výši 6000 Kč (2 x 3000 Kč), nebylo však upřesněno, že každý ze žalobců má zaplatit „svůj“ poplatek ve výši 3000 Kč. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, čj. 1 As 74/2011 – 251, č. 2410/2011 Sb. NSS, je každý z účastníků zvlášť povinen zaplatit soudní poplatek. Krajský soud měl ve výzvě vyzvat stěžovatele a) k zaplacení poplatku ve výši 3000 Kč a stěžovatelku b) k zaplacení poplatku ve výši 3000 Kč. Takovou výzvu pak soud měl doručit zástupci stěžovatelů.

8. Pokud by jeden z účastníků soudní poplatek neuhradil, bylo by řízení vůči němu zastaveno, ale řízení by pokračovalo ve vztahu k účastníkovi, který soudní poplatek uhradil včas. Pokud by částku 3000 Kč uhradil zástupce, nebylo by jasné, za kterého z žalobců byl poplatek zaplacen.

9. Také poučení o osvobození od soudních poplatků obsažené v předmětné výzvě nebylo adresováno poplatníkovi. Vzhledem ke skutečnosti, že soud vyzval k zaplacení poplatku zástupce, poučení o možnosti žádat o osvobození od soudních poplatků směřovalo také vůči tomuto zástupci. Stěžovatelé by podmínky pro osvobození splňovali, protože jsou nemajetní, zástupce však podmínky nesplňoval a o osvobození nemohl požádat. Navíc zástupce není účastníkem řízení, proto mu osvobození od soudních poplatků nemůže být přiznáno. Chybějící poučení o možnosti požádat o osvobození od soudních poplatků je důvodem pro zrušení rozhodnutí (viz rozsudek čj. 1 As 74/2011 – 251).

10. Závěrem stěžovatelé namítli, že usnesení čj. 45 A 59/2013 – 20 o zastavení řízení je v rozporu se spisem. V tomto usnesení krajský soud uvedl, že vyzval „žalobce“, aby

zaplatili soudní poplatek ve výši 2 x 3000 Kč. Toto tvrzení nemá oporu ve spisu a ve výzvě k zaplacení soudního poplatku.

IV.

11. Žalovaný sdělil podáním ze dne 13. 2. 2014, že se nebude ke kasační stížnosti vyjadřovat, protože mu nepřísluší hodnotit, zda stěžovatelé byli řádně vyzváni k zaplacení soudního poplatku.

V.

12. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

13. Kasační stížnost je důvodná.

14. Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že proti usnesení o zastavení řízení lze namítat pouze důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení. Pod zmíněné ustanovení spadají také případy, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o zastavení řízení, nebo kdy vada řízení spočívala v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. např. rozsudky ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS, ze dne 31. 5. 2004, čj. 3 Azs 43/2003 - 48, nebo ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 43/2003 - 38, č. 524/2005 Sb. NSS). Skutečnost, že stěžovatelé formálně podřadili důvody kasační stížnosti také pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebrání věcnému projednání kasační stížnosti, protože důvody uplatněné stěžovateli lze obsahově podřadit pod důvody způsobující nezákonnost usnesení o zastavení řízení podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

15. Soud přisvědčil stěžovatelům, že výzva k zaplacení soudního poplatku za žalobu neměla zákonem požadované náležitosti. Poplatek za řízení je obecně splatný podáním návrhu na zahájení řízení. Pokud nebyl současně s podáním návrhu zaplacen, soud vyzve k jeho zaplacení poplatníka a stanoví mu k tomu lhůtu (viz § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Ve věcech správního soudnictví je poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení [§ 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích]. Povinnost zaplatit soudní poplatek plyne z procesního postavení účastníka řízení, který činí úkon podléhající poplatku, musí být proto uložena přímo účastníku řízení, nikoliv jeho zástupci.

16. Na tomto závěru nemění nic ani skutečnost, že se výzva k zaplacení soudního poplatku doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze zástupci účastníka řízení, je-li v řízení zastoupen (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 22. 7. 2005, čj. 2 Afs 187/2004 - 69, č. 726/2005 Sb. NSS). Je tomu tak proto, že zaplacení soudního poplatku nemusí vykonat osobně účastník řízení. Jinými slovy, povinnost k zaplacení musí být uložena účastníkovi, ten ji pak může splnit prostřednictvím zástupce.

17. Krajský soud uložil výrokem usnesení čj. 45 A 59/2013 – 18 povinnost zaplatit soudní poplatek zástupci stěžovatelů, nikoliv stěžovatelům, kteří byli účastníky řízení. Taková výzva nebyla řádná a její nesplnění nemůže být spojeno s negativními důsledky pro účastníky řízení. Marné uplynutí lhůty stanovené v předmětné výzvě proto nemohlo být důvodem pro zastavení řízení krajským soudem (srov. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

18. Další nedostatky výzvy, na které stěžovatelé upozorňují, se odvíjejí od výše zmíněného pochybení krajského soudu. V dalším řízení proto krajský soud vyzve stěžovatele [žalobce a) a žalobkyni b)] k zaplacení soudního poplatku, a to tak, že každý z nich je povinen zaplatit poplatek ve výši 3000 Kč. Ve věcech správního soudnictví totiž účastníci řízení, kteří učinili společný návrh, vystupují v řízení jako samostatní účastníci, proto každý z nich zvlášť je povinen zaplatit soudní poplatek (viz např. rozsudek čj. 1 As 74/2011 – 251). Krajský soud připojí k výzvě také řádné poučení účastníků řízení o následcích nesplnění výzvy a možnosti žádat o osvobození od soudních poplatků.

19. Výše uvedeným pochybením krajský soud zatížil řízení vadou způsobující nezákonnost napadeného usnesení, protože neumožnil stěžovatelům, aby odstranili nedostatek podmínek řízení. Nadto usnesení o zastavení řízení obsahovalo také nesprávný údaj, pokud uvedlo, že krajský soud vyzval k zaplacení soudního poplatku „žalobce“, přestože ve skutečnosti vyzval jejich zástupce.

20. Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§110 odst. 1. s. ř. s.). V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

21. Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. února 2014

JUDr. Jan Passer
předseda senátu